

**Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор Чернівецького національного
університету імені Юрія Федьковича

Руслан БІЛОСКУРСЬКИЙ

**ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ІСПИТУ**

для вступників на другий (магістерський) освітньо-кваліфікаційний рівень вищої
освіти
спеціальності В11 Філологія
спеціалізації – В11.055 «Романські мови та літератури (переклад включно), перша –
французька)»
галузь знань – В «Культура, мистецтво та гуманітарні науки»

**Освітньо-професійна програма
«Французька мова та друга іноземна мова. Переклад з двох іноземних мов»**

Схвалено вченою радою факультету іноземних мов
Протокол № 3 від «23» квітня 2025 р.

Голова ради

Тетяна КОЛІСНИЧЕНКО

Чернівці – 2025

ВСТУП

Кафедра романської філології та перекладу готує конкурентоздатного поліфункціонального фахівця з високим рівнем теоретичних і практичних знань і вмінь у галузі філології та перекладу, здатного розв'язувати складні проблеми, які пов'язані з проведенням наукових досліджень і здійсненням міжмовної комунікації, володінням сучасними інформаційними технологіями, викладанням іноземних мов у закладах вищої освіти, а також які вимагають умінь адаптуватися до потреб сучасного ринку праці шляхом безперервної самоосвіти та професійного самовдосконалення.

Цілями навчання на освітньо-професійній програмі «Французька мова та друга іноземна мова. Переклад з двох іноземних мов» зі спеціальності В11 Філологія є підготовка фахівців, здатних розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі філології (переклад включно), що передбачає проведення досліджень та здійснення інновацій, організацію успішної міжкультурної комунікації та її перекладацький супровід у комплексних і невизначених умовах професійної та науково-інноваційної діяльності, викладання іноземних мов у закладах вищої освіти.

Програму зорієнтовано на поглиблене вивчення теоретичних і практичних основ у галузі французької та англійської / німецької / румунської філології (переклад включно) та методики викладання іноземних мов у закладах вищої освіти, а також на засвоєння дисциплін загальної та професійної підготовки з метою використання отриманих фахових знань та умінь для виконання поставлених завдань у професійній діяльності.

Програма надає здобувачам можливість опанувати на фаховому рівні як другою іноземною мовою не лише англійською, а й німецькою / румунською мовою, що є досить затребуваними на регіональному рівні.

Відповідно до сучасних вимог, магістр філології повинен мати високий рівень професійної підготовки, широку ерудицію, поєднувати широку теоретичну підготовку з дисциплін гуманітарного циклу з предметом фахової підготовки, застосовувати коректно практичні вміння і навички мовного характеру, творчо формувати якості педагогічної майстерності.

Фаховий рівень магістра передбачає вільно й правильно спілкуватися іноземною мовою в усіх видах мовленнєвої діяльності (з дотриманням усіх фонетичних, лексико-синтаксичних, граматичних норм) в різних ситуаціях, володіти основними поняттями, концепціями та фактами сучасної філологічної науки.

Магістр повинен опанувати такими програмними результатами навчання, як:

- Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення;
- Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного і наукового

спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами;

- Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного і ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі (переклад включно), а також в галузі методики викладання іноземних мов;

- Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;

- Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня;

- Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби французької та англійської / німецької / румунської мов та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації та перекладу;

- Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці (перекладознавстві включно), а також основні напрями методики навчання;

- Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства;

- Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти філології (перекладознавства включно) та методики викладання іноземних мов;

- Збирати і систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів;

- Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

- Дотримуватися правил академічної доброчесності;

- Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань (переклад включно) та питань з викладання іноземних мов, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються;

- Створювати, аналізувати, редагувати та перекладати тексти різних стилів та жанрів;

- Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу;

- Використовувати спеціалізовані концептуальні знання в галузі філології (переклад включно) та методики викладання іноземних мов для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;

- Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження

та/або інноваційні розробки в галузі філології (переклад включно) та викладання іноземних мов;

- Володіти методикою викладання французької та англійської / німецької / румунської мов; вміти добирати доцільні принципи і методи навчання іноземним мовам відповідно до індивідуальних особливостей та потреб здобувачів вищої освіти;

- Проєктувати, організовувати, адаптувати і контролювати освітній процес, оцінювати знання і уміння здобувачів вищої освіти.

Матеріал, винесений на іспит, має за мету виявити і оцінити рівень володіння французькою мовою як системним явищем, так і практичними навичками її використання, а також лінгвокультурними компетенціями вступника.

**ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ,
які повинен продемонструвати вступник на фаховому вступному
випробуванні для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр»**

Вступний іспит зі спеціальності має на меті, насамперед, оцінити мовну, комунікативну та лінгвокраїнознавчу компетентності вступників (знання іноземної мови мають відповідати рівню B2 або C1) за шкалою і критеріями, які подані у Загальноєвропейських Рекомендаціях з мовної освіти і рекомендовані Міністерством освіти і науки України №14/18.2-481 від 02.03.2005). Під час вступного іспиту вступники повинні також продемонструвати свої знання з нормативних дисциплін, передбачених навчанням на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю B11 «Філологія» та базовими знаннями в галузі викладання іноземних мов.

Фаховий вступний іспит складається з тестових завдань лексико-граматичного характеру, які перевіряють рівень знань використання французької мови, та завдань з теоретичних дисциплін.

Відтак, вступники повинні:

- продемонструвати належний рівень декларативних і процедурних знань з практики французької мови;

- виявити належний рівень обізнаності з особливостями використання французьких лексико-граматичних структур;

- володіти поглибленими знаннями основних теоретичних положень, категорій і понять, що вивчалися в рамках нормативних курсів зі спеціальності

«Філологія» на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти відповідно до стандарту;

- адекватно реалізовувати знання теоретичних положень з відповідної дисципліни при виконанні завдань практичного характеру;

- чітко орієнтуватися у тематиці курсів, розуміти зміст і умови завдань, а також аналізувати мовні явища з огляду на специфіку їх використання;

- орієнтуватися в базових принципах і вимогах до викладання іноземних мов.

ПИТАННЯ

для підготовки до вступного випробовування Питання лексико-граматичного характеру

1. Іменник (рід, число)
2. Артикль (всі форми)
3. Займенник (всі форми)
4. Прикметник
5. Прислівник
6. Дієслово (дійсний спосіб)
7. Дієслово (умовний спосіб – Conditionnel)
8. Дієслово (умовний спосіб – Subjonctif)
9. Дієслово (formes impersonnelles)
10. Прийменник

Питання теоретичного змісту

1. Лексикологія

Вступник повинен усвідомлювати лексичну систему мови як її цілісний структурний компонент, який містить різні підсистеми; знати шляхи та способи формування і збагачення лексичного фонду французької мови в діяхронії та синхронії; основні закономірності семантичної еволюції слова; лексико- семантичні ряди французької мови; типи та способи творення фразеологічних виразів у французькій мові; різновиди та типи лексикографічних праць.

2. Методика навчання іноземної мови та літератури у закладах загальної середньої освіти

Вступник повинен знати теоретичні основи методики навчання іноземної мови та літератури у ЗЗСО, її зв'язок з іншими науками; різні прийоми і методи навчання іноземних мов; цілі, зміст і принципи навчання; методику навчання мовного матеріалу (фонетики, лексики, граматики) та мовленнєвої діяльності (аудіювання, говоріння, читання і письма); основи організації і планування навчальної роботи у школі.

3. Стилїстика

Вступник повинен знати визначення ключових понять стилїстики взагалї та французької мови зокрема; основні етапи становлення стилїстичної науки Франції; специфічні особливості функціональних стилїв французької мови; визначення та мовленнєве використання стилїстичних фігур та тропїв.

4. Лінгвокраїнознавство французької мови

Вступник повинен знати географічні характеристики Франції; основні етапи історії Франції; місце французької мови у світі; політичний устрій країни.

5. Основи теорії мовної комунікації

Вступник повинен уміти розкрити понятійно-змістову сутність мовної комунікації; розуміти мовне спілкування як різновид діяльності людини; знати сутність людського спілкування та його суспільну значущість; визначати науково-теоретичні засади теорії мовної комунікації; знати мовно-прагматичні особливості міжособистісного спілкування; закони, які регулюють міжособистісне спілкування; вміти змодельовати процес мовного спілкування різними вченими; визначати перешкоди, які заважають нормальному мовному спілкуванню людей; форми та засоби вербальної/невербальної комунікації.

6. Теорія та історія французької мови

Вступник повинен володіти загальними знаннями з історії Франції, а також ґрунтовними знаннями з історії французької мови, зокрема її фонетичної та граматичної систем, з історії граматичних вчень, з теоретичної граматики крізь призму вивчення французької мови як системи.

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Через необхідність комплексної перевірки вищезазначених умінь та навичок, іспит проводиться у вигляді письмового випробування і містить лексико-граматичний матеріал, який засвоєно студентами під час вивчення дисципліни «Іноземна мова» в рамках підготовки за ОКР «Бакалавр».

Вступний іспит з іноземної мови передбачає письмове виконання вступником 20 екзаменаційних тестових завдань за вказаний час (2 години).

Користування лексикографічними джерелами, мобільними телефонами та іншими допоміжними засобами під час вступного випробування не дозволяється.

СТРУКТУРА ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ

Екзаменаційний тест з іноземної мови складається з 20 тестових завдань, підібраних комп'ютерною програмою у випадковому порядку. До кожного питання пропонується чотири варіанти відповідей, одна з яких правильна. Виконання тестового завдання здійснюється шляхом заповнення аркушу відповідей із зазначенням відповідної інформації про вступника, номера завдання та номера обраного варіанту відповіді.

Лексичне наповнення та граматична складова бази тестових завдань визначаються фаховими знаннями, отриманими вступниками в межах підготовки за ОКР «Бакалавр». Екзаменаційний вступний тест передбачає перевірку навичок використання основних лексико-граматичних структур, стилістичної та прагматичної компетенції, а також базових теоретичних знань.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Відповідь вступника оцінюється предметною комісією з французької мови за 200-бальною шкалою.

За кожен правильну відповідь студент може отримати максимально 5 балів, що становить 100 балів, до яких додається 100 балів (100+100 балів). Загальна сума балів, які студент може отримати на спиті, складає 200.

Знання вступника оцінюються відповідно до таких критеріїв:

- оцінку «відмінно» отримують вступники, які за результатами іспиту набрали від 175 до 200 балів;
- оцінку «добре» отримують вступники, які за результатами іспиту набрали від 150 до 174 балів;
- оцінку «задовільно» отримують вступники, які за результатами іспиту набрали від 125 до 149 балів;
- оцінку «незадовільно» отримують вступники, які за результатами іспиту набрали від 100 до 124 балів.

ЗРАЗОК ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ для вступного випробування з французької мови за ОКР «Магістр»

1. Le jour elle est née, il faisait très froid.
dans lequel
dont
où
que

2. Parmi ceux qui prennent part à la rencontre, il y a des étudiants étrangers *qui ont fait* leur stage à l'Université.
faisant
ayant fait
faits
en faisant

3. Je préfère que vous me choisir.
laisser
laissez
laisais

laissez

4. Mettez le verbe *percevoir* au conditionnel présent : Vous

percevez

percevrez

percevriez

percevriez

5. Choisissez le nom du genre féminin :

eau

chapeau

arbre

malheur

6. Cet homme est très populaire, il est aimétous.

par

de

en

pour

7. Il y a rideaux aux fenêtres.

des

les

d'

un

8. Quand nous vînmes à la gare, le train ne (arriver) pasencore.

avait arrivé

arrivait

était arrivé

arriva

9. C'est sa sœur

aîné

aînés

aînées

aînée

10. Voilà le parapluie de Michel. – C'est.....parapluie.

sa

lui

son

ses

11. Quel est l'objet d'étude de la grammaire générale?

elle décrit un état donné d'une langue
elle étudie les faits linguistiques propres à toutes les langues
elle étudie les différentes étapes de l'évolution d'une langue
elle s'intéresse aux parentés génétiques des langues

12. Les stratégies socio-affectives, ce sont :

des techniques qui assurent une interaction avec les autres
des techniques qui aident à organiser l'apprentissage
des techniques que l'apprenant peut utiliser pour pratiquer la langue
des techniques qui aident à réfléchir sur l'apprentissage

13. En quelle année fut prononcé le Serment de Strasbourg par Louis et des troupes de Charles en langue romane?

659

734

880

842

14. La compétence linguistique, c'est:

La connaissance des ressources grammaticales de la langue et la capacité de les utiliser

La connaissance des règles de politesse, des proverbes, des expressions idiomatiques, etc

La connaissance des éléments lexicaux, des règles de morphologie, de syntaxe et de phonologie nécessaires pour pouvoir les pratiquer

La capacité de communiquer dans les quatre activités langagières : l'audition, la lecture, le parler et l'écrit

15. Les vocables désuets qui désignent des notions et des objets existant jusqu'à présent, mais portant d'autres noms, plus récents et plus fortunés sont nommés:

des historismes

des mots vieillis

des archaïsmes

des régionalismes

16. Commentez le changement phonétique dans le mot *albe* > *aube*

à partir du X-e siècle la consonne [l] devant n'importe quelle consonne se transforme en *l – dur* et puis en voyelle [u] ce qui a formé une diphtongue avec la voyelle précédente

à partir du X-e siècle la consonne [l] devant une voyelle se transforme en *au* à partir du X-e siècle

la consonne [l] devant la consonne [b] se transforme en diphtongue *au*

à partir du XI-e siècle la consonne [l] devant une voyelle se transforme en *au*

17. Les figures d'opposition sont :

l'antithèse, l'oxymore, l'euphémisme
l'antithèse, l'oxymore, le chiasme
l'antithèse, la litote, le chiasme
l'antithèse, la litote, l'adynaton

18. Comment dans la traductologie, sur le plan comparatif les synonymes interlinguistiques absolus sont-ils nommés?

les analogues
les remplacements adéquats
les équivalents
les calques

19. Après l'écoute il vaut mieux proposer aux apprenants de :

répondre aux questions fermés
présenter le type de texte à écouter
répondre aux questions ouvertes
décrire une image

20. C'est une communication publique permettant à tous de participer et de réagir:

le courriel
l'ordinateur
les exercices en ligne
le forum

**СПИСОК
РЕКОМЕНДОВАНОЇ НАУКОВОЇ ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ
ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ІСПИТУ**

Лексикологія

1. Вацеба Р.В., Якубовська Н.О. Cours de lexicologie. 1-ère partie. Чернівці: ЧНУ, 2003.
2. Вацеба Р.В., Якубовська Н.О. Cours de lexicologie. 2-ème partie. Чернівці: Рута, 2004.
3. Смущинська І.В. Французька лексикологія : [навч. посіб.]. К. : Видав. дім Дмитра Бурого, 2015.

Методика навчання іноземної мови та літератури у закладах загальної середньої освіти

1. Бігич О.Б. Теорія і практика формування методичної компетенції вчителя іноземної мови початкової школи. К.: Ленвіт, 2006. 200 с.
2. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник / О. Б. Бігич, Н. Ф. Бориско, Г. Е. Борецька та ін. / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. К. : Ленвіт, 2013. 590 с.
3. Методика викладання французької мови у ВШ: курс лекцій / укл. Д.А. Руснак. – Чернівці: ЧНУ, 2011. – 144 с.
4. Практикум з методики навчання французької мови і літератури у закладах середньої освіти : [навчальний посібник]. / Б. І. Лабінська, Д.А. Руснак. Чернівці, 2019. 208 с
5. Руснак Д.А. La didactique du français langue étrangère dans le secondaire: навч. посібник / Д.А.Руснак. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. 115 с.
6. Руснак Д.А. Навчання французької мови з використанням новітніх технологій = enseigner le français avec les nouvelles technologies : навч. посібник Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2013. 144 с.
7. Cours de didactique du français langue étrangère à l'école secondaire (Курс з методики навчання французької мови і літератури у закладах загальної середньої освіти) : навч. посібник / укл. Д.А. Руснак. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича 2021. 200 с.

Стилістика

1. Голотюк О. В. Стилістика французької мови : навч. посіб. для студ.-філологів вищ. закл. освіти. Херсон : ХДУ, 2013.
2. Драненко Г.Ф. Методичні поради для аналізу художнього тексту. Чернівці: Рута, 2003. 102 с.
3. Драненко Г., Стефурак О. Практикум з порівняльної стилістики для студентів спеціальності Французько-український переклад”. Чернівці, Чернівецький національний університет, 2021. 102 с.
4. Кость, Ганна. Стилістика французької мови = La stylistique française : навч. посіб для студентів фр. філології / Ганна Кость ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017.

Лінгвокраїнознавство французької мови

1. Гладка В.А. Соціолінгвістична характеристика романомовного ареалу: Навчальний посібник. Чернівці: Книги – XXI, 2010.
2. Сваткова Т.Д., Ведіна І.В. Франція: посібник з країнознавства. К.: Видавець Карпенко В.М., 2008. 280 с.

Основи теорії мовної комунікації

1. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. К.: Видавничий центр Академія", 2004.
2. Білецький А.О. Про мову і мовознавство: Навч. посібник для студентів філол. спец. вищ. навч. закладів. К.: АртЕк, 1996.
3. Косенко Ю.В. Основи теорії мовленнєвої комунікації. Суми: Сумський державний університет, 2011. 187 с.
4. Кочерган М.П. Загальне мовознавство: Підручник. – К.: Видавн. Центр Академія", 2003.
5. Попович М.М. Основи теорії мовної комунікації: конспект лекцій. Чернівці: Рута, 2008. 151 с.
6. Селіванова О. Основи теорії мовної комунікації: Підручник / Рекомендовано МОНМС України. Черкаси: Чабаненко Ю.А., 2011. 350 с.
7. Філоненко М.М. Психологія спілкування. Підручник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 224 с.

Теорія та історія французької мови

1. Гладка В.А., Князева Д.А. Histoire de la langue française: Навчальний посібник. Чернівці: Рута, 2008. 108 с.
2. Гладка В.А. Соціолінгвістична характеристика романомовного ареалу: Навчальний посібник. Чернівці: Книги-XXI, 2010. 157 с.
3. Гладка В.А. Фонетична система латинської мови та її розвиток у сучасних романських мовах: Навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2010. 64 с.
4. Попович М.М. Історія граматики французької мови: підручник. Чернівці: Видавничий дім Букрек", 2011. 317 с.
5. Попович М.М. Теоретична граматика французької мови. Морфологія: Навчальний посібник. Чернівці: Букрек, 2010. 288 с.